

MAGYAR LAJOK

T. „Otthon” Ifjók és...
BUDAPEST
Közösét-körút

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Elindult Románia felé a dr Miron Cristea patriarcha holttestét hozó vonat

**A román határon az ortodox püspökök kara fogadja
a vonatot. — A külföld nagy részvéte a haláleset
alkalmából**

Bucuresti. Saját tud. Csütörtökön délután a párizsi idő szerint 17.20 órakor indult Cannesből a vonat, amelyhez a miniszterelnök holttestét szállító gyászvagonot és egy másik vasúti kocsi csatolnak, egyben a kíséret tagjai foglalnak helyet. A vonat Milánóba pénteken 8.45-kor érkezik. Itt a Simplon-expresszhez csatolják a két vagonot. A Simplon 12 órakor indul Milánóból és szombaton délelőtt 11 órakor érkezik Zsombolyára. A román fővárosba este kilenc órakor érkezik meg a gyászvonat.

Nicodem moldovai mitropolita, mint a Szent Szinódus elnöke, elrendelte, hogy a határon mindazok a püspökök fogadják a halottat, akiknek egyházközségük a gyászvonat áthalad. A püspökök a vonatba szállanak és a fővárosig kísérik a patriarcha holttestét.

Miron Cristea patriarcha holttestét a patriarchán fogják felravatalozni, nyitott koporsóban, hogy a közönség megtekinthesse az elhunytat. A törvény értelmében szerdán egy bizottság lepecsételte a patriarcha lakását és megkezdte hagyatékának leltározását.

Királyi rendelettel március 13-ra hívták össze a Szent Szinódust.

Armand Calinescu miniszterelnök szerdán kapta meg Mussolini táviratát, amelyben az olasz kormányelnök a fasiszta kormány nevében részvétét fejezte ki a román nemzetért nagy veszteség miatt. Franciaország, Olaszország, Lengyelország, Cseh-Szlovákia, Lettország, Litvánia, Portugália és más országok külügyminiszterei is részvététviratokat küldtek.

A nemzetiek hajóhada elzárta a spanyol köztársaságiak uralma alatt maradt partokat

Negrin Svájcban sem látják szívesen

Burgosból jelentik: A nemzetiek hajóhada zárlat alá vette a még köztársasági kézen lévő tengerparti részeket és megtiltotta minden hajónak a kikötést. A nemzetiek hadihajói szikratávirón közlést adtak ki, hogy az elzárt partok felé egyetlen hajó se közlekedjék, mert akármi-lyen nemzet lobogójával közelít is, az elsüllyesz-tés veszélyének teszi ki magát.

Bernből jelentik: Svájcban az a hír terjedt el, hogy Negrin volt köztársasági miniszterelnök

Svájcba akar utazni. Erre való tekintettel a szövetségi tanács utasítást adott a határállomások hivatalnokainak, hogy minden utast szigorúan ellenőrizzenek és ha Negrin valóban be akar utazni a köztársaságba, csak abban az esetben engedjék be, ha beutazási engedélye teljesen rendben van. Akkor is csak azzal a feltétellel, ha ünnepélyesen megígéri, hogy Svájc területén semmiféle politikai tevékenységet nem fog kifejtteni.

450 ezer spanyol menekült Franciaországban

Párizsból jelentik: A spanyolországi menekültek kérdése szóba került a képviselőház külügyi és pénzügyi bizottságában. Elfogadták azt a javaslatot, amelynek értelmében a parlament 150 millió frank rendkívüli hitelt engedélyez, hogy a kormány a spanyolországi menekülteket támogassa. Továbbá utólagosan jóváhagyták a kormány az intézkedését, hogy parlamenti felhatalmazás nélkül 32 millió frankot fordított a menekültek ellátására.

Sarraut belügyminiszter kijelentette, hogy jelenleg Franciaországban 450 ezer főnyi spanyolországi menekült tartózkodik. Sarraut 40 ezerre teszi azoknak a számát, akik ezek közül nem tértek vissza Spanyolországba. És 20—30 ezerre

azoknak a számát, kik Franciaországban szeretnének véglegesen letelepedni.

A bizottsági tárgyalásokon egyes felszólalók utaltak arra, hogy a spanyol menekültek miatti költségek nem terhelhetik egyedül Franciaországot, s hogy Anglia, Olaszország, valamint az Egyesült Államok kormánya is hajlandóan mutatkozik segítyt adni és a menekültek ügyének rendezéséhez hozzájárulni.

A francia kormány egyébként lépést tett a spanyol nemzeti kormánytól, hogy meggyorsítsa a menekültek Spanyolországba való visszatérését. Jelenleg naponként csak 250 menekült térhet haza a nemzeti Spanyolországba.

A mumus Amerikában

(S. I.) — Számtalanszor leírták és hirdették már azt a tételt, hogy a zsidóellenesség semmi egyéb, mint bajba jutott kormányok végső menedéke. Meg azt, hogy „az antiszemizmus az ostobák szocializmusa”, minden egyéb „anti” érzélem ellenben, irányuljon bármilyen nagy népek vagy éppen egész emberfajok ellen, az emberi élet elkerülhetetlen és természetes jelenségének tekinthető. Ez az elintézés nyilván kissé szimplista tárgyalása a kérdésnek, mely annyi európai nemzetet érdekel közvetlenül vagy közvetve, elsősorban magát a hányatott sorsú, szerencsétlen zsidó népet. Nem kell egyebet tenni, mint dr Fejér Lajos, hírhű pesti tudós *Zsidóság* c. könyvét elolvasnia, hogy felettébb bonyolult és megoldását sürgető problémát lásson ebben a kérdésben az is, aki- ben megvan a hajlamosság ilyen egyszerű döntések meghozatalára.

Ezzel szemben éppen abban az érzelmi és ideológiai táborban, ahol ez a vélemény általános elterjedtségnek és népszerűségnek örvend, bizonyos idő óta egyre szaporodnak a jelek, melyek azt mutatják, hogy nagy belső, főleg gazdasági bajokkal küzködő nagyhatalmi kormányzatok különböző „ellenességeket” szítanak, azzal a világos céllal, hogy népek figyelmét külső veszedelmek ijesztő kifestésével a belső nehézségektől eltereljék.

Sehol sem jelentkezik ez olyan ríktó formában, mint a világ legnagyobb demokráciájában, az Északamerikai Egyesült Államokban.

Ha itt Közép-Európában, hol sűrű, szinte elválaszthatatlan közelségben élnek egymás mellett a különböző népek, az amerikai államférfiúi nyilatkozatokat olvasgatjuk, egyenesen nevelésének találjuk azt az igyekezetet, mely-lyel Amerika népét akarják meggyőzni, hogy a diktatúrák fegyveres támadásra készülnek az amerikai szabadság ellen...! De mit szóljon az amerikai polgár, amikor Johnson külügyminiszter szájából hallja a bejelentést, hogy rövidesen olyan repülőgépek is lesznek, melyek óránként 900 km.-es sebességükkel néhány óra alatt maguk mögött hagyják azt az ötezer kilométeres távolságot, ami a két szárazföldet ezidőszereint még elválasztja egymástól! Nem tehet egyebet, minthogy megjéj, amiként rémület lett úrrá odaát, egész városok és tartományok felett, ahol a Marslakók támadásáról szóló kísérteties rádióhangjátékát kissé félreértették. Megijed és a maga kicsiny, ismeretlen felelőtlenségében viharosan helyesli az olyan kormányzati előrelátást, amely még ki sem talált gépek, lehetőségek és támadási módszerek ellen is jó előre megvédi a védtelen népet.

Az ilyen amerikai arányu izgalmakban aztán kissé háttérbe szorul az oly könyörtelenül nagy belső baj, mint például az amerikai munkanélküliség a maga ugyancsak amerikai arányaival. Valamint az is, hogy a Roosevelt elnöknek és agy-trösztjének összes kísérletei, melyek e baj orvoslását tűzték ki céljukul, siralmasan esődöt mondtak, a New Deal-tól kezdve, mely „új korszakot” jelentene már a nevében is, az állami beruházások és a fegyverkezés módszeréig...

Az, hogy 8—10—14 millió munkanélkülivel a nyakán tudott Amerika baj nélkül élni

Köhög? hűlés következtében?
A PUHLMANN-féle tea
szünteti a köhögést, oldja a nyálát. Minden
gyógyszertárban kapható!
Eredeti csomagolásban 144 lei.
Gyermekek részére is alkalmas!
Lerakat: „Digitalis“, Orăștie, Abt. 547-A.

8-10 éven keresztül s változatlanul hatalmas tudott maradni, az még távolról sem jelenti azt, hogy további 8-10 éven keresztül sem lesz semmi baj, ha a helyzet változatlanul így marad. Az egészséges emberi szervezet is kibírja, ha hosszú éveken keresztül iszik, éjszakázik és mindenféle más módokon vétkezik az egészsége ellen, ez azonban rendszerint szintén nem jelenti azt, hogy ugyanannyi évet, melyet eddig így töltött el, a jövőben az egészségének legkisebb megromlása nélkül zavartalan vídamságban fog eltölteni, ha nem változtat életmódján.

Az amerikai munkanélküliségnek pedig vajmi kevés reménye lehet arra, hogy megszűnjék. Annál több valószínűség szól amellett, hogy állandó újabb növekedés előtt áll.

A legtöbb európai államnak nincsen aranya, mellyel amerikai portékát vásárolhasson, a modern cseregazdaságot pedig, ahogyan azt a munkájukból élő európai államok egymás között lassanként bevezetik, járhatatlan — unalmas és nehézkes — útnak tartják egyelőre a pénznek amerikai urai. De mit is adhatnának cserébe a kis agrárállamok a nagy Amerikának, ahol minden a világon megterem, még annál is több?

Igen nagy és fontos fogyasztó területeket, elsősorban Németországot és Olaszországot, az önállóság keserves útjára kényszeríti éppen az a pénzrendszer, mely az áruk forgalmát csak arany-alapon tudja elképzelni: ezzel pedig nemcsak ezek a nem ipari országok kapcsolódnak ki az Amerikával való nagyobbarányú forgalomból, hanem azok a kisebb agrár-államok is, melyek csak ezeken keresztül, közvetve tudnának a forgalom fellendítéséhez hozzájárulni. Amikor a maga mérheterlen gyarmatbirodalmának gazdasági egyensúlyát balanszirozza nem kis gondok közepette, de Ottawa sem segített: az angol kivétel egyre zsugorodik össze, a munkanélküliség pedig újra növekvőben van. Mindezt a bajt pedig a legutolsó évben tetézte az, hogy a dús kínai piac szinte teljesen elveszett Amerika számára, legalább is egyelőre.

„Hazafias ködfátyol annak a teljes balsikernek takargatására, mely a belső amerikai kérdésekben bekövetkezett” — írja New York

Sun február 2-iki számában erről a mumuspolitikáról, amit ujabban Rooseveltt és bajba jutott agytrösztje követ. Európának e távoli zúgából, ahol élünk, úgy látjuk, hogy az európai államok — valamennyien kivétel nélkül — a legkomolyabb békepolitikát folytatják, minden fegyverkezésük ellenére. Egészen közvetlen tapasztalatokból is ezt látjuk. Vajjon segítene az amerikai bajokon, ha

Amerika ezúttal nem eldöntené, hanem kezdeményezné az európai háborút? Egészen biztosan nem, amiként az európai problémákat sem oldaná meg. Eppen azért nem is lesz háború. Ámbár a béke, amelyben élni fogunk, izgalmas és nyugtalan lesz, mint a lábadozó beteg állapot; lassan, de biztosan meghozza a megoldásokat: az emberi közös élet egészségének hosszú korszakát.

Dragomir Silviu kisebbségi miniszter értesítése a magyar tannyelvű elemi iskolák létesítéséről

Közbenjárására adta ki a rendeletet a nemzetnevelésügyi minisztérium

Kolozsvárról jelentik: Emlékeztetes, hogy a magyarság vezetői a kormány képviselőivel folytatott tárgyalásai a magyar nyelvű állami elemi oktatás ügyére is. Annakidején az *El-lenzék* a Rador jelentése alapján hírt adott arról, hogy a nemzetnevelésügyi minisztérium elrendelte a jelentékeny magyarlakosságú helyeken az állami elemi iskolák magyar tagozatának felállítását és magyar tannyelvű elemi iskolák létesítését. Ezt a rendeletet Dragomir Silviu dr. kisebbségi miniszter közbenjárására becsatolták ki a nagyjelentőségű ügyben. A kérdés elintézéséről Dragomir Silviu kisebbségi miniszter most hivatalos átiratban értesítette *Bánffy Miklós* grófot, mint a Nemzeti Ujjászületés Frontja magyar tagozatának képviselőjét, akivel közölte a nemzetnevelésügyi minisztériumnak a kisebbségi minisztérium közbenjárására, hozott határozatát.

Az átirat szövege a következő:

Bánffy Miklós urnak
a Nemzeti Ujjászületés Frontja
magyar tagozata képviselőjének
Kolozsvár.

Bucuresti, 1939 február 24. Van szerencsénk tudomására hozni, hogy a nemzetnevelésügyi minisztérium 28.427/1939. sz. f. é. február 14-ről kelt határozatával közbenjárásunkra elrendelte az elemi oktatásról szóló törvény 7. cikkelye értelmében, hogy a jelentékeny magyar lakossággal rendelkező helységeken és ott, ahol a tanköteles gyer-

mekek elérik a törvényes számot, állami elemi iskolákban magyar tagozatokat, vagy magyar előadási nyelvű állami elemi iskolákat állítsanak fel.

Ezeknek az iskoláknak tanszemélyzetét az elemi oktatásról szóló törvény 113., 115. 126. cikkelyei alapján fogják összedállítani. Mindaddig, amíg az iskolák céljaira szükséges tanítókat külön állami tanítóképző intézetekben kiképezik, a meglévő tanítói kar fog tanítani ezekben az iskolákban, különböző vizsga letétele után. A kisebbségi gyermekek szülei gyermekeik taníttatása végett azt az iskolát választhatják, amelyiket akadják, a törvényes előírások és a gyermek faji eredetének megállapítására vonatkozó elvek tiszteletben tartása mellett.

SILVIU DRAGOMIR,
kisebbségi miniszter.

Gafencu külügyminiszter jelentést tett lengyelországi útjáról a királynak

Bucuresti. Saját tud. A király szerdán kihallgatáson fogadta Gafencu külügyminisztert, aki jelentést tett varsói látogatásának eredményeiről. Ma, csütörtökön este hét órakor a külügyminiszter nyilatkozik a román és külföldi sajtónak varsói útjáról.

Légy szíves...

Írta: Marjalaky Tibor

Régi jó barátomtól kaptam a múltkoriban levelet. — Te úgyis ott vagy Váradon — írta —, jössz-megy erre-arra, jártas vagy a hivatalokban, úgy-e megteszel nekem egy szívességet... Csekélyesről van szó: iskolai bizonyítványomat kellene kiváltani...

Hát miért ne is tenne meg az ember régi jó barátjának egy kis szívességet. Kiváltképpen, ha ilyen csekély az egész... Délután már fönt voltam az iskola titkári hivatalában — és kértem a Józsi bizonyítványát.

— Ohó kérem — mondotta a titkár úr —, nem olyan gyorsan megy az. Tessék kérvényt írni, arra 8 + 1 lei bélyeget ragasztani, mellékelni egy fényképet, 24 + 2 leies bélyeget és nyugtát 100 leiről, amit a pénzügyvizsgálatoságnál kifizetett — és nyugtát 50 leiről, amit viszont az iskola pénztáránál fizetett ki. Akkor, kérem, tessék felhozni a kérvényt — és ha nincs a kedves barátjának egykori tandíjhátraléka, hát kiállítjuk a bizonyítványt, elküldjük a kolozsvári felügyelőséghez és két hétre rá, megleez az igazolvány...

Ebben a pillanatban csakugyan megértettem, hogy az iskoláknak titkárra van szükségük. Mert ugyan ki igazítaná el a szegény járattalan embert a hivatalos eljárások útvesztőiben...

Másnap ott szorongtam a pénzügyről, libasorban állottam a boldog adófizetőkkel. Mondom, amikor sor kerül rám, hogy fizetni akarok 100 leit, mint bizonyítvány-illetéket.

— Tessék kérem előbb a másik helyiségbe járni és erről az óhajáról egy nyilatkozatot adni — világosított fel a pénztáros. Átfáradtam

hát a másik helyiségbe, hogy írásba foglaljam fizetési óhajomat.

— Bélyeg van? — kérdik itt.

Igazán nem tudtam, hogy bélyeg is kell a nyilatkozatra. Node sebah, megvettem a 7 + 2-ös sorozatot, visszamentem és megvártam, míg elnyilatkoztak azok, akik, azalatt, míg a trafikban jártam, elém furakodtak. (Közben az órára tekintettem — és láttam, hogy veszedelmesen közeleg az az időpont, amikor szerkesztőm is az órájára ezokott tekinteni és emlegetni szokta „nemtudom-holtkergő” munkatársát.)

Végre aztán mégis büszkén zsebrevágtam a 100 leiről szóló nyugtát — és fölugrottam a legelső villamosra, nehogy nélkülöm következék be a lapzártá...

— Semmi anyag az égvilágon az egész városban — nyitottam be a szerkesztőségbe. — Kész kálvária egy ilyen halott városban dolgozni. Lőt-fut az ember egész nap és mégcsak egy pár rongyos hírt sem tud összeszedni.

Benyitómval sikerült előzni a viharfelhőket — s a végén megvizsgáltam szerkesztőm, hogy kitartás őcskös, — nem lehet minden percben szenczáció.

„Nagyfáradtan” ültem le a gép mellé — és kopogtattam le lapzártakor a barátom kérvényét. Elvégre délután föl kell vinni az iskolába — ennyi szívességet igazán megtehetek.

Sajnos, délután elkéstem az iskolapénztár hivatalos óráját és hibaámban meg a szöveg-gel borított lépcsőket. — Még jó azonban, hogy nincsenek már itt! Hiszen fénykép még sehol. Erről egészen elfeledkeztem.

Node miért vagyok én újságíró?... Homlokura ütöttem és nyomban eszembe jutott, hogy az én Józsi komámnak lakik Váradon egy nagy-nénije. Amilyen jó fiú, biztosan küldött neki egy

fényképet. A címet tudtam és már kocsiiban is ültem. Ugyebár, az ember ennyi szívességet igazán megtehet a barátjának...

— Hogy milyen rég nem volt nálunk? Miért lett maga ilyen rossz fiú? Ezzel és még hasonló kérdőmondatokból álló szóáradattal fogadott a Józsi nagynénikéje. — Szerencsém volt azonban, mert a családi képsorozatban — igaz, hogy a falon — felfedeztük Józsinak egy fényképét.

Meg kellett ígérnem, hogy jó fiú leszek, sűrűbben ellátogatok — és hogy megírom annak a másik rossz fiúnak, hogy a kép helyett küldjön másikat —, mert nagyon hiányzik a sorozatból...

(Riportom otthon az íróasztalomon félbe-maradva átkozódott közben — és nem tudta elgondolni, hol a csudába mászkálhat neves írója ilyen sokáig.)

Másnap lőtottam-futottam egész nap, nem volt időm fölmenni az iskolába. Este szörnyű lelkiismeretfurdalások vetek elő, hogy egy ilyen kis szívességet sem tudok megtenni barátomnak. Pedig milyen sürgős lehet neki az a bizonyítvány. Azzal a szent elhatározással hűnytam le eszemet, hogy holnap, ha török, szakad, elintézem.

Reggel csakugyan első utam az iskolába vezetett. Szokatlanul csendes volt az épület. Sehol egy lélek. Bejártam az irodákat, végigkopogtam a folyosókat, ajtókat, node csak sikerült megtudni, hogy ma hivatalos ünnep van... Holnap meg vasárnap — jutott azonnal eszembe...

Elromlott a vasárnapom is. Hogy én milyen hanyag is voltam. Mit is gondol rólam Józsi? Ennyi szívességre sem vagyok már képes?! — Időcska, az egyetlen menyasszonyom mind azzal

Beck lengyel külügyminiszter tárgyalásai az északi országokkal

Varsóból jelentik: Jól értesült körök úgy tudják, hogy Beck lengyel külügyminiszter londoni utazása előtt még az eszt és a finn külügyminiszterekkel folytat beható megbeszéléseket.

Franciaország új államfőt választ

Április ötödikére hívták össze Versaillesbe az elnökválasztó nemzetgyűlést

Párizsból jelentik: Lebrun köztársasági elnök megválasztásának ideje lejárt. Az új köztársasági elnök megválasztása végett április 5-ére Versaillesbe összehívták a képviselőház és szenátus együtteséből álló nemzetgyűlést.

Londonból jelentik: Az „Evening Standard” párizsi jelentése szerint a francia belpolitikában a közeljövőben jelentős változás várható. Ugy tudja a lap, hogy a mérsékelt baloldaliak és a középpártiak szövetségét készítik elő, s Daladier és Blum együttműködésével új nemzeti kormány alakulna. A szocialista párt tanácsa a napokban azt a határozatot hozta, hogy a párt nem szívesen működik együtt a kommunistákkal. Most, hogy a spanyol köztársaságiak iránti gondot kikapcsolták, a kommunisták belpolitikai befolyása is lecsökkent s Daladier szívesen venné a Blummal való együttműködést.

Két órával meghosszabbítják a munkaidőt a hadfelszerelési célú fémipari vállalatokban és bányászati üzemekben

Bucuresti. Saját tud. Azok a fémipari vállalatok és bányavállalatok, amelyek a hadfelszerelés céljaira dolgoznak, miután az előírt munkaidő betartásával nem tudnak elget tenni, kérték a munkaügyi minisztériumot, engedessék meg nekik, hogy az egész év folyamán naponta két órával tovább dolgozhassanak. A munkaügyi miniszter értekezletre hívta az érdekelt minisztériumok és vállalatok kiküldöttait, akik egybehangozva megállapították, hogy a kért munkaidőfelemelés szükséges. A minisztertanács ennek alapján március 3-án kelt határozatával engedélyezte a kért munkaidő meghosszabbítást.

gyanusított, hogy hűtlenkedem. Most is, mikor vele vagyok, akkor is annál a másiknál jár az eszem. Ráézoltam, hogy ne bosszantsam — erre ő megharagudott, sirni kezdett és elmondott közönséges durva, faragatlan fickónak... És én nekem minduntalan csak az az igazolvány járt az eszemben...

Hétfőn azzal fogadtak a szerkesztőségben, hogy készüljek azonnal. Félóra mulva indul a vonat. Meghalt a... közönséges nagy közéleti férfiú. Utaznom kellett. Az anyagot telefonon adtam. Csak este jöttem vissza. És a vonatkerekék folyton ezt kattogták fülemben: i-ga-zolvány, i-ga-zolvány. Ez szórakoztatott hazáig.

Szerkesztőm másnap a jó riporter tulajdonságairól írt előadást. „Hogy a jó riporter nem kapkod, nem hagyja el a szavak második felét, nem hagyja magát lemarasztaltatni a szenzációkról. Talán szerelmes maga, fiam? — vagy lumpol? — fejezte be előadását...

Délután azért is fölvittem a kérvényt, befizettem az 50 leit, csatoltam a bélyegeket, mellékeltem a fényképet és a nyugtákat... Minden rendben volt. Libegtem a lépcsőkön lefelé a megkönnyebbüléstől. Csakugyan úgy éreztem, mintha mázsányi kövektől szabadultam volna.

Két hetet mondtak, annyi idő alatt lesz kész. Följegyeztem a naptáramba a határnapot és amikor letelt, siettem az igazolványért.

— Nem jött még vissza Kolozsvárról — mondta a titkár úr —, de mindennap várjuk.

Hát én is vártam körülbelül egy hétig, mindennap. Szorgalmasan jártam az iskolába, mint egykor évekkkel ezelőtt. És olyan boldog voltam, amikor végre megjött... Magamhoz szoritottam a Józsi igazolványát és ha nem szégyenlettem volna, még talán csókot is leheltam volna a fehér papírlapra...

... De azóta a hideg ráz az olyan levelektől, amelyek úgy kezdődnek, hogy: „légy szíves!”

Nyugdíjintézetet állítanak fel az írók számára

Ralea munkaügyi miniszter nyilatkozata az írói nyugdíjintézet tervéről

Bucuresti. Saját tud. Ralea munkaügyi miniszter nyilatkozott csütörtökön a sajtó képviselői előtt az írók nyugdíjintézetének felállítására vonatkozó törvénytervezetről. Eszerint az íróknak havonta adandó nyugdíj öt osztályban 8—25.000 lei lesz. Részesülnek ebben az előnyben a román állampolgárságu kisebbségi írók is, akik az országban irodalmi műveket tettek közzé, akik hozzájárultak az ország közművelődési színvonalának emeléséhez és az ország többségi és kisebbségi lakosságának a közeledéséhez.

A nyugdíj nagyságát, vagyis azt, hogy melyik osztályba tartozzék az illető, a nyugdíjintézet igazgatótanácsa állapítja majd meg, a következő irányelvek szerint:

1. A nyugdíjazást kérő irodalmi művének értéke.
2. Vagyoni helyzete. Azok az írók, akik vagyontalanok, de viszont családjuk van, magasabb osztályba soroztatnak.

3. A nyugdíjbefizetések nagysága.

A nyugdíjat az író 55 éves korában kaphatja meg, de fizikai, vagy szellemi rokkantság esetén hamarabb is. Az író felesége, férje nyugdíjának felét kapja, a gyerekek annak 20—50 százalékát. A nyugdíjalap többek között a külföldről behozott könyvek napilapok s folyóiratok eladásánál alkalmazott bélyegilletékekből táplálkozik. Ez az illeték 50 leies eladási árig 1 lei, 100 leiesig 2 lei, azonfelül 3 lei lesz. Ugyanezt az illetéket alkalmazták az országban megjelent fordításokra s azokra az eredeti munkákra is, amelyek szerzői tiszteletdíját nem fizették ki.

A nyugdíjintézetnek az ad különösebb jelentőséget, hogy Szovjet-Oroszországon kívül egy ország sem valósított meg még ilyen intézményt. A kezdeményezés öfelsegége, a királyé, aki ezzel is kifejezésre juttatta az irodalom iránti érdeklődését, legfeljebb gondoskodását.

Új miniszterelnökségi államtitkár és sajtófőnök Magyarországon

A Sopron-környéki németység hűségnyilvánító hódolata

Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó dr Zsindely Ferenc volt kultuszminiszteri államtitkárát lemondott báró Vay László helyébe miniszterelnökségi államtitkárrá nevezte ki. Báró Vay László, mint már megírtuk, azért köszönt le eddigi tisztségéről, mert a Magyar Elet-Párt elnökévé választották. Az államtitkársági működése alatt kifejtett működésért titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki őt a kormányzó.

A miniszterelnökségi sajtófőnök, Kolozsvári-Borcsa Mihály képviselővé választván, lemondott hivatali állásáról. Helyébe a kormányzó Vitéz dr Turánszky László tolnamegyei főispánt nevezte ki a miniszterelnökség új sajtófőnökévé. Vitéz dr Turánszky László 1892-ben született Sátoraljaújhegyen. Iskoláit Kolozsvá-

ron és Münchenben végezte. Politikai pályára lépett s előbb a párizsi, majd a belgrádi és a bucaresti magyar követségeken működött, mint attasé. Az 1930-ik évben központi szolgálatra hívták be a külügyminisztériumba, 1933-ban, a külügyminisztérium sajtóosztályába, majd 1935-ben Tolna-megye főispánja lett. Az új sajtófőnök a jövő héten veszi át hivatalát.

Budapestről jelentik: Basch Ferenc, a magyarországi németek vezére „Az 1938-as társaság” gyűlésén kijelentette, hogy a Sopron-környéki németység hódolatnyilvánító gyűlést és tüntető felvonulást rendez Magyarországhoz érzett hűségének bizonyítására. Basch Ferenc meleg szavakkal emlékezett meg ezután a magyarországi németajku polgárok igaz hazaszeretetéről.

Göring marsall felesége társaságában többheti tartózkodásra Olaszországba utazott. A pályaudvarra Attalico olasz nagykövet (a kép jobboldalán) és gróf Magistrati követéségi tanácsos is kikísérték.

Óriási előkészületek a pápa koronázására

Kétszázötvenezeren kértek belépőjegyet a Szent Péter tempimba. — Félmilliónyi közönség a Szent Péter téren

Rómából jelentik: XII. Pius pápa koronázására erőteljesen folynak az előkészületek. Szent Péter-bazilika tribünjét pazar pompával díszítik fel. Eddig több mint 250 ezer ember kért belépőjegyet a koronázási ünnepélyekre. A kérelmek nagyrészt azonban vissza kellett utasítani, mert mint tegnap megírtuk a Szent Péter templomban legfeljebb 100 ezer ember számára tudnak férőhelyet biztosítani. A megnagyobbított Szent Péter-téren félmillió embernek lesz helye.

A koronázás szertartásai 12-én, vasárnap reggel pontosan fél kilenc órakor kezdődnek. És az eddigiek szerint a szertartások délután 2 óráig

tartanak. Szerda estig a következő államok jelentették be a koronázáson való részvételüket: Magyarország, Lengyelország, Franciaország, Anglia, Írország. A nemzeti Spanyolország és az Egyesült Államok, míg Írországot De Valera, Angliát Norfolk herceg, az Egyesült Államok kormányát Kennedy londoni nagykövete fogja képviselni, aki tudvalevőleg római katolikus. Természetesen még több állam képviselteti magát XII. Pius pápa koronázási ünnepségén, azonban jelentkezésükről még nem adtak ki hivatalos közlést.

A japán képviselőházban a miniszterelnök és a hadügyminiszter a kínai háború várható befejezéséről nyilatkozott

A japán hadsereg Észak-Kínában fenntartja a nyugati határok katonai megszállását

Tokióból jelentik: Arita miniszterelnök és Itagaki hadügyminiszter a japán képviselőház szerdai ülésén nyilatkozott a kínai viszály ügyében teendő intézkedésekről, s általában a Kínával szemben folytatandó jövődől politikáról. A nyilatkozatok érdekessége az, hogy komoly eshetőséggént szól a Japán és Kína közötti ellentétek megszűnéséről. A miniszterelnök azonban azt is kijelentette, hogy Japán mindaddig folytatja a harcot Kína ellen, amíg Csang-Kai-Sek tábornokot el nem távolítják a kínai kormány éléről. A há-

ború befejezése után Japán a maga megszálló csapatát visszavonja Észak-Kínába és ott különösen Belső Mongólia területén katonai zónát rendez be, s erős helyőrségeket szervez, hogy az ország nyugalmát biztosítsa és védekezni tudjon a kommunista befolyások ellen. — Ha egy harmadik nagyhatalom gazdasági megtorlásokat alkalmazna emiatt ellenünk, — mondotta Arita miniszterelnök, — akkor mi is azonnal megtesszük az illető nagyhatalommal szemben a kellő ellenintézkedéseket.

Lenin-hava elsejétől Stalin-hava 31-ikéig

Moszkvából jelentik: A szovjetfővárosban székelő „Istentelenek Szövetsége” tervezetet készített, amely szerint a hónapokat a szovjet nagy embereiről neveznék el. Így Januárt Leninről, Februárt Marxról és Decembert Szalinról.

Döntő tárgyalások a cseh és a szlovák kormány között

Több napig eltart, míg eredményre juthatnak. — Prága a pozsonyi tartományi kormányba is egy tábornok-tagot akar küldeni.

Prágából jelentik: Egész Cseh-Szlovákia lakossága feszült érdeklődéssel várja a csütörtöki prágai tárgyalások eredményét. Prágában általában az a vélemény uralkodik, hogy a Csehország és a Szlovákia között fennálló súlyos ellentétek és nehéz kérdések miatt napokig elhúzódhatnak a tárgyalások, míg valami pozitív eredményt tudnak elérni. Szó volt arról, hogy maga Tiso miniszterelnök utazik Prágába a központi kormánnyal való tárgyalás végett, de erről a tervről letettek és így Sidor szlovák államminiszter kapott teljhatalmú megbízást a prágai tárgyalások lefolytatására. Sidor minisztert Teplanszky pénzügyminiszter is elkísérte Prágába.

Pozsonyban nagy izgalmat keltett az a hír, hogy a prágai központi kormány ugyanúgy, mint ahogy Prhala tábornokot kinevezte a kárpátaljai kormány miniszterévé, a szlovák kormányban is szívesen látta egy tábornokot. Azt is tudnivaló, hogy Prágából Viest tábornokot delegálnák Pozsonyba, mert Prága úgy gondolja, hogy ezt a szlovák eredetű tábornokot talán mégsem fogadják olyan nagy ellenszeggel.

A szlovák minisztérium behódolásáról terjedt hamis hír miatt őrizetbe vették a pozsonyi propaganda-hivatal egyik tisztviselőjét.

Pozsonyból jelentik: A propaganda-hivatalban egy tisztviselőt őrizetbe vettek. A tisztviselőt azzal gyanúsítják, hogy ő tőle származik az az értesítés, amelyet a pozsonyi sajtóiroda azonnal világgá kürtölt és olyan beállításban ismertette a szlovák minisztertanács határozatát, hogy Szlovákia meghajol Prága előtt és hűségnyilatkozatot ad a központi kormánynak. Másik pozsonyi jelentés szerint Mach Sándor propagandaügyi miniszter a közeli napokban szabadságra megy.

Milyen aranyu a német folyamhajózás hajórajja?

Berlinből jelentik: (V. V.) Az utóbbi időkben sokat írnak és sokat beszélnek a német folyamhajózás és különösen a folyamhajózás és vízi közlekedés kiépítéséről. Igen természetes, hogy olyan időben, amidőn a német gazdasági élet kapacitásának tetőpontján áll, a szállítási eszközöket, a vasutakat, autótutakat és a folyamhajózást is igen nagy arányban igénybe veszik, hiszen a termelt értékeket, javakat el kell szállítani rendeltetési helyükre és így mi sem természetesebb, mint hogy az összes közlekedési eszközöket fejlesztik.

A német folyamhajózás regisztertonna tartalma elérte a 6,5 milliót és ezzel a tengerhajózásának szállítási terének kétszeresét érte el. A folyamhajózásban 18.000 a hajók, bárkák, vontatók száma, amelyek 11.500 üzemen belül dolgoznak és azok kötelékébe tartoznak. Az egyes üzemek magas száma igazolja, hogy nagyon sok hajó vagy bárka egyes személyek birtokát, tulajdonát képezi, mert a folyamhajózás nem tisztán nagy hajóállatoknak exkluzív működési területe, hanem számtalan, a kis üzemek vagy magánosok vállalkozásai és szinte folyamhajózási kisiparosságról beszélhetünk.

A folyamhajózás hajóin és bárkáin 430.000 vasúti teherkocsi rakományát lehetne egyszerre szállítani, ami egyetlen egy vonathosszban kifejezve olyan távolságot, vonalhosszat érne el, amely Hamburgtól Bombayig érne.

— Kellemes külföldi útát tenni...
— Igen, de sokkal helyesebb, ha előbb

SORSJEGYET

vásárolsz az Állami Sorsjátékra az

AURORA

elárusító helyeinél

amelyek eddig is a

milliomosok egész sorát

teremtették.

Menjen még ma az Aurora

elárusító helyeihez és vásároljon sorsjegyet a

MÁRCIUS 15.-iki

huzásra. 1. osztály

19. sorsjáték,

AURORA

SORSJEGYÁRUDA ELÁRUSÍTÓ HELYEI

Helyi cím: „UNION” Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 1.

„A tanut saját vallomása alapján vád alá helyezem!”

Meglepő érdekességek a Suciú-per tárgyalásán

Egy falusi bíró különös szerepe

Temesvár. Saját tud. A Suciú városi főmérnök elleni bünper tárgyalása még nagy érdeklődés mellett folyik. A legutóbbi tárgyalási napok anyagából ragadjuk ki a következő mozaikszemeseket:

Az egyik legutóbbi tárgyalási napon történt, most már másodízben, hogy a tanuból vádlott lett. *Giugea Lucián*nak, a városi mérnöki hivatali nyilvántartó vezetőjének tanukihallgatása után fel-emelkedett helyéről az ügyész és bejelentette, hogy

a tanut saját vallomása alapján vád alá helyezi.

Giugea kihallgatása során a bíróság *Crismariu* Vichente mosnicai községi bíró városi alkalmaztatásának körülményeit kívánta volt tisztázni. A vád szerint a községi bíró *Suciú* főmérnök birtokán is tevékenykedett, de mint munkanélküli intellektuel a mérnökségen teljesített munka fejében napi bért kapott. *Giugea*, mint a mérnöki nyilvántartó vezetője, számontartotta a végzett munkákat. Arra a kérdésre, milyen foglalkoztatása volt *Crismariu*nak a városnál, a tanu legnagyobb meglepetésre kijelentette:

— Ugy érzem, itt a bíróság színe előtt nem köt köztisztviselői eskü. Tehát nem árulok el hivatali titkot, amikor megmondom...

— Hát olyan titokzatos volt az a beosztás — kérdezte az elnök.

— Igen. *Crismariu* az útépítésnél volt foglalkoztatva. *Ő volt úgyszólván a mérnöki hivatal kéme. Ellenőrizett munkálatokat, embereket. mindent.*

— És ki ellenőrizte őt?

— Senki.

— Hogyan adta jelentéseit? Van azoknak valamelyes nyoma?

— Nincsen. Szóbeli jelentést adott, vagy *Suciú* főmérnöknek, vagy nekem.

— És igaz, hogy sugdolóztak?

— Hát ha valaki volt nálam a hivatalban, jelentéseit a fülembé sugta *Crismariu*.

— És mi bizonyíték van arra, hogy ez a *Crismariu* tényleg dolgozott?

— Nem igen van.

Tanut erre azért helyezték vád alá, mert bár *Crismariu* munkáját sohasem vezette be a nyilvántartóba, türte, hogy fizetést kapjon. *Suciú* főmérnök a tárgyalásvezető elnök azon kérdésére, vajon a községi bíró intellektuel-e, ezt választotta:

— Félig intellektuel, félig paraszt.

A halott mérnök.

A rákövetkező tárgyalási napon, amikor *Giugea Lucián*t már mint vádlottat hallgatták ki, kijelentette, hogy a keresztkérdések pergőtüzében meg volt zavarodva s azért helytelenül vallott. Most hangsúlyozta, hogy nem ő volt hivatott az intellektuel-munkanélküliek végzett munkáját ellenőrizni. Hivatala csak ideiglenesjellegű közvetítő szerv volt, amely a városi könyvelőség munkáját megkönnyítette. Hivatalát a szolgálati szabályzat nem írja elő, neki pedig erre külön ki-nevezése nem is volt.

Állításait *Suciú* főmérnök is igazolta, azzal, hogy a foglalkoztatást az illetők közvetlen szolgálati főnöke ellenőrizte.

Elnök: A mosnicai bíró esetében?

Suciú: Kiss mérnök volt szolgálati főnöke. *Kiss Károly* mérnököt már annakidején nyugdíjazták, azóta pedig meg is halt.

A főmérnök kijelentésére, hogy a községi bíró például a mosnicai útépítésnél is dolgozott, a város képviselője szólalt fel:

— Hiszen Mosnica ennél a munkánál arra volt kötelezve, hogy a homokot szállítsa! S a község bírája egyuttal az átvevő város munkása volt?

„Az egyetlen bünöm, hogy dolgoztam.”

Ujabb tárgyalási nap. Igen feltüzelt atmoszférát termelt ki, amely aztán — szünet után — nagyon is kedélyesre fordult. Akkor hallgatták ki ugyanis *Crismariu* falusi bírót, a titkos kémet.

Megelőzőleg *Sarmes* Jon mérnök kijelentette, hogy fentartja a vizsgálóbíró előtt tett kijelentését, hogy *Janculescu* mérnök, a *Gyapjuipar* szak-

embere közölte vele: *Suciú* főmérnök a *Gyapjuipar* ismert parcellázási ügyében a gyártól ötszáz-ezer leit kapott. *Bornea* Jon mérnök, a városi geodéziai hivatal volt vezetője viszont kijelentette a bíróság előtt, hogy egy alkalommal a mérnöki hivatal folyosóján hallotta, amint *Sarmes* mérnök másokkal beszélgetett arról a megvesztegetésről, a *Gyapjuipar* mérnöke pedig maga mondotta neki:

— *Harminczor vagy negyvenszer hiába szaladtam ide. Most azonban megváltozik a helyzet: ez persze a Gyapjuiparnak egy akztatáskányi pénzébe került.*

A védelem részéről megkérdezték a tanut, vajon *Janculescu* mérnöknel, amikor ezt mondta, volt-e akztatáska?

Tanu: Nem emlékszem pontosan.

Védelem: Kötelességében állt-e önnek bárki polgárnak, aki felvilágosításért jön, illet díjmentesen megadni?

Tanu: Igen.

Védelem: Miért fogadott el akkor *Janculescu* mérnököt az adott információkért háromezer leit?

Tanu: Mert a *Gyapjuipar* mérnöke annyira részletes parcellázási utbaigazításokat kért, hogy ezért járt honorárium.

Elnök: Mit céloz ügyvéd úr ezzel a kérdéssel?

Védelem: Hogy beigazoljam, mivel a tanu a *Gyapjuiparnak* megfizetett szivességeket tett, nem egészen pártatlan.

Ügyész: Az ügyvéd úr felrójja a tanunak, hogy tiszteletdíjat kapott, én meg azt kérdelem *Suciú* úrtól, hogyan fogadhatott el a román katedrális építkezésének ellenőrzéséért egyszer hetvenöt-ezer, másszor noylevanötezer leit? Hiszen ezt tiltja a városi szolgálati szabályzat!

Suciú: Két másik mérnökkel együtt egy felügyelőbizottság tagja voltam. Hármunknak szólt ez a tiszteletdíj, három évi munkáért. Egyébként a városi szabályzatnak azt a pontját még hivatali elődöm megfelebbezte a revízióbizottságnál, amely azt hatályon kívül is helyezte!

Az egyik tisztviselő beosztása iránti kérdésre *Suciú* főmérnök felpattant:

— Az volt a beosztása, hogy mellettem dolgozott, segített rettentő munkámban. Évente huszonezernél több ügyet kellett elintéznem! *Ügylátszik az az egyetlen bünöm, hogy dolgoztam* s ebből kovácsolnak ellenem ellenséges atmoszférát. Még azt is szememre vetették, hogy már reggel hét órakor tétettem magamnak jelentést a szolgálati főnökökkel.

Ügyész: Miért kerülte ki ön a parcellázási tervvel a geodéziai hivatalt?

Suciú: Nem kerültem ki, ott a mérnök aláírása!

Bornea mérnök: Az egy értéktelen papírdarab!

Ügyész: A városnak a *Gyapjuiparral* való megegyezésében, fogalmazványban az a pont is szerepel, hogy a város a költségek erejéig biztosítja magát a tellekönyvben. Miért huzzák ki ezt a pontot és miért nem lett az is letisztázva?

A város képviselője: Megmondom én! A főmérnök egyszerűen elrendelte, hogy hagyják ki a leírásnál.

Védő: Honnan tudja? Talán jelen volt?

A hangulat egyre feszültebb, izzóbb. A védelem részéről megkérdezték *Bornea* mérnököt, amikor az állítólagos visszaélésről tudomást szerzett, miért nem tett erről jelentést?

Bornea (emelt hangon): Akkor már a parcellázási terv jóvá volt hagyva! Aztán senkisésem volt, akinek jelenthettem volna! *Hiszen Suciú szuverén ura volt a mérnöki hivatalnak, több volt ő a polgármesternél, több a prefektusnál!*

Nistor dr. védő, volt prefektus: Ez már valóságos cirkusz!

Moldovan dr. kincstári ügyész: Az akkori gazdálkodás volt cirkusz!

A falusi bíró vallomása.

Szünet után *Crismariu* volt mosnicai községi bíró kihallgatása következett, amely aztán állandó derűtség között folyt le. *Crismariu*, a „kém” előadta, hogy még 1931-ben megjelent *Coman* főpolgármesternél és megmondta, hogy községi bírói tiszteletdíjából nem tud megélni. Mint pártvezetőhöz fordult hozzá, aki aztán a mérnökséghez küldte. *Crismariu* csakhamar szintén a keresztkérdések pergőtüzébe került, hogy csak úgy csurgott a homlokáról a verejték.

Elnök: Hogyan dolgozhatott a község házában, amikor egész nap a város szolgálatában állt?

A tanu: A község házában nem volt dolgom... (Nagy derűtség.) Egyébként este dolgoztam, hiszen a falusi nép is csak este ér rá.

— A városnál mit dolgozott?

— Ellenőriztem a munkákat.

— És mit jelentett?

— Hogy túlmesszire rakták le a köveket a munkahelytől, hogy a munkások nem dolgoznak, vagy kocsmáznak.

— Felügyelőjük nem volt?

— Az ott ült valami szegletben.

A város képviselője: És honnan tette a maga észrevételeit?

— Messziről. Nem kellett engem látni, elég, ha én láttam.

A város képviselője: És ha maga csak „éjjeli bíró” lehetett, miért vállalta egyáltalán a bírói állást?

— Mert a nép akart engem. (Derűtség.)

— Mi az eredeti foglalkozása?

— Földműves vagyok. Tizenkét hold földem van.

— És miért nem elégedett meg evvel?

— Nem tudhattam, jó lesz-e a termés?

Angliában még mindig robbannak a bombák. Ez a kép London egyik külvárosában történt bombamerénylet színhelyén készült, amikor a vizsgálatot végző rendőrök összeeszedték a bomba maradványait

A „Repulse” páncélos cirkálón teszi meg az utat Amerikába az angol királyi pár

A királyné már megrendelte a juliusi látogatás garderobját

Londonból jelentik: Az angol királyi pár amerikai utazása csak júliusban esedékes, de a történelmi esemény előkészületei már javában folynak. Ez az első eset, hogy az angol birodalom uralkodója meglátogatja az Egyesült Államokat és ez a tény egymagában számtalan megfontolást tesz szükségessé. — London hölgyei

lázban égve várják, hogy milyen toaletteket visz magával Erzsébet királyné tengerentúli útjára. Egyelőre csak annyit tudnak, hogy már kiválasztotta és megrendelte garderobját, sőt London két legelőkelőbb divatszalonja már teljes gőzzel dolgozik. A részleteket még sűrű homály fedi, de annyi bizonyos, hogy egészen új divatszín, egy meglehetősen szürke tónust kreált Amerika számára.

Miután a királyi pár utazása miatt a nagy nyári szezon május helyett márciusban kezdődik, így a hölgyeknek már készen kell lenniük toalettejikkel, mielőtt tudnák, hogy milyen divatot dikál a királyné. Feltételezhető, hogy a kipróbált divat-kémszervezet még idejekorán ellesi a titkokat.

Az angol admirálitás divatproblémája.

Divatgondokkal küszködik — bármilyen szokatlan gondolat — a brit tengernagyi hivatal is. Milyen színbe öltöztessék a jó öreg „Repulse”-t, a hatalmas páncéloscirkálót, amikor majd a királyi párral fedélzetén átszeli az óceánt? Az angol hadihajóknak tudniillik két különböző színük van.

Egy komorabb, sötétebb szürke, melyet az angliai időjárásnak megfelelőleg a szigetországot védő Homefleet visel és a Földközi tenger derűsebb légköréhez alkalmazkodó világosszürke, a mediterrán flotta hagyományos színe.

A Repulse ezidő szerint a honi flottához tartozik és így tulajdonképpen sötétszürke illetné meg, viszont a világosabb tónus tetszetősebb. Amikor a Repulse 1925-ben a velszi herceget (a későbbi VIII. Edvárd királyt) vitte a nagy birodalmi körútra, az elragadtató leírások szerint gyémántokkal teletűzdelt hatalmas ezüsthálhoz hasonlított. Ez az ezüsthál, bár a maga 32.000 tonnájával a brit flotta egyik legnagyobb egysége, de nem tartozik a legújabb hadihajók közé. A világháború alatt építették és mint az akkori hajóépítész csodáját 1916-ban bocsátották vízre. Nemrégiben óriási költségekkel újjáépítették és ma megint olyan modern, mint születésekor volt.

Ez az átalakítás három évig tartott és az angol adófizetőknek másfél millió fontjába került. Szép összeget fog igénybevenni a hajó már folyamatban lévő új berendezése. Ugy a királyi pár, mint a nagyszámú kíséret fényűzően berendezett lakosztályokat kap. A király és a királyné apartmánjai bármiféle palota díszére válnának, a fogadótermek berendezéseit valóban királyi kastélyokból kölcsönzik.

Régebben, ha egy-egy hadihajó királyi utast vitt, szükségessé vált az eredeti felszerelés teljes eltávolítása. A „Repulse” olyan hatalmas, hogy a belső átépítés ellenére egyetlen ágyúját sem kell feláldoznia. Így teljes hadidíszében, 37.5 cm-es ágyújával és mintaszerűen felszerelt léghárító ütegeivel indul az új világ felé. Az angol királyi pár a szó szoros értelmében a brit ágyúk védelme alatt kél át az óceánon.

Amerikai tapintatlanságok.

Súlyos gondokat okoznak a látogatással összefüggő etikettkérdések. Az amerikaiak csodálják és bizonyos mértékben irigylük az angol hagyományokat, de hiányzik az ehhez való igazi érték, nincsenek is teljesen tisztában a brit uralkodópár angliai helyzetével. Megtörtént, hogy egy minapi

sajtókonferencián Rooseveltet megkérdezték az újságírók, hogy hol és mikor fogják interjút kapni a királytól és a királynétól.

Roosevelt ingerülten válaszolt:

— Ha az angol nép ilyen kérdésekről tudomást szerez, nehéz lesz rábírom a királyt és a királynét, hogy egyáltalán Amerikába jöjjenek.

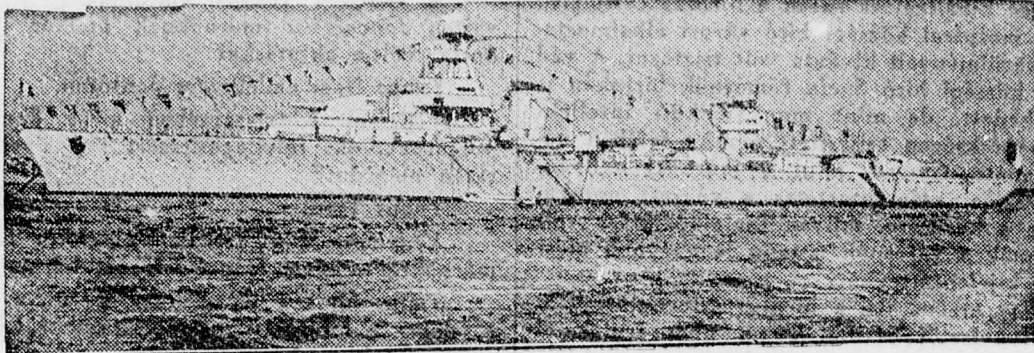
Az angol nép nemcsak erről, hanem egyébről is tudomást szerzett. Angliában a királyi pár fen-

különbben a windsori hercegnő nagyszámú amerikai tisztelői nem fogják őket szívesen látni. Más lapok viszont politikai propagandát gyanítanak a királylátogatás mögött és óva intik a koronás vendégeket: tartózkodjanak minden agitációtól.

Az angolok persze jól tudják, hogy az amerikai népek, mely ma érzelmileg közelebb áll Angliához, mint valaha, semmi köze az ilyen csodabogarakhoz, de azért bosszankodnak a tapintatlanságok miatt. A legkellemetlenebbül hat egyes tengerentúli lapok kedélyes bizalmaskodása, mellyel a királyi párt kezelik. Így például a legelterjedtebb hetilap, a Saturday Evening Post öfelségeikről, mint Bertről és Bettyről beszél. A Fehér Ház persze nehéz helyzetben van, miután az amerikai sajtószabadság még a legkisebb hatósági nyomást sem tűrné el. Viszont annál erélyesebb előkészületek folynak,

a királyi pár személyi biztonságának védelmére.

A Scotland Yard máris átküldte néhány kiválóságát USA-ba, de ez még csak a kezdet. Minél jobban közeledik a június, annál jobban kiépül majd

A „Repulse” páncélos cirkáló, amelyen az angol királyi pár áthajózik az óceánon

költ személye minden kritikán fölül áll és nincs az a vörös hydeparki szónok, aki bírálni merné a korona viselőjét.

Az amerikaiak ezt nem szokták meg, nem is értik és egész sereg amerikai lap mindenféle megjegyzést tesz a látogatásokkal kapcsolatban. Többek között melegen ajánlják a királynak és a királynénak, hogy mielőtt útnak indulnának, béküljenek ki rokonaikkal, „Edward-dal és Valy-val”,

az angol és amerikai rendőrség ezer részletre kiterjedő együttműködése.

Az amerikai nép túlnyomó többsége tisztelettel és lelkesedéssel várja az óvilág testvérdemokráciájának koronás urát, az angol nép pedig teljes mértékben átérzi a királyi út küldetésjellegét. A látogatás nyomán a világ két leghatalmasabb birodalmának baráti együttműködése kétségtelenül még jobban kiépül.

R. L.

MIKI, már megmondottam nem egyszerű, ne vesztegesd az idődet az uccan. Menj haza és beszéld rá édesanyádat, hogy ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGYET vásároljon neked a

MERCUR
ELÁRUSÍTÓ HELYEINEL

● mert már rövid az idő
MÁRCIUS 15.-ig, amikor a 19. sorsjáték I. osztályának a húzása lesz.

HELYI CIM

„DACIA” BANK (Menetjegyiroda)
Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 9.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Erősödő észak, északnyugati szél, több helyen záporosó, havazás. A hőmérséklet esik.

Márciusi hó. Nagyváradon csütörtökön reggel nagy pelyhekben esni kezdett a hó, de az utótesten nyomban el is olvadt. Egész nap hűvös, szeles, borús maradt az idő.

DOBOS CONSTANTIN NAGYVÁRADI TÁBLABÍRÓ TRAGIKUS HALÁLA. Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai bírói karnak nagy gyászja van. Dobos Constantin táblabíró, a nagyváradai törvényszék volt főelőnöke, szerdán este tíz órakor, Duca-utca 2. szám alatti lakásán váratlanul elhunyt. Dobos Constantin mindössze 54 éves volt. A kiválóan képzett, nagyszerű bíró az 1920-as években került a nagyváradai törvényszékre. Képességeit csakhamar felismerték és 1930-ban az igazságügy-miniszter a nagyváradai törvényszék főelőnökévé nevezte ki. Három éven keresztül maradt ebben a pozíciójában és akkor került át a táblához, ahol szintén nagy munkakedvvel és ambícióval dolgozott.

Vend Jerzsák Mária halála. Mint részvétellel értesülünk, Vend Jerzsák Mária életének 84-ik évében rövid szenvedés után március 8-án Nagyváradon meghalt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz és a váradolási temető Haller kápolnájánál történő római katolikus szertartású becsentelés után Bihar község temetőjében helyezik örök nyugalomra. Gyászolják: Vend Jerzsák Erzsébet férj, dr Beszedits Dezsőné testvére, Beszedits Klári, férj, vitéz Csethe Józsefné, Beszedits Ilona unokahugai, dr Csethe Pál és Csethe Klári másodunokabátya és huga és dr Beszedits Dezső sógora.

A KOLOZSVÁRI MAGYAR KONZULÁTUS KÖZLEMÉNYE. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári magyar királyi konzulátustól szerzett értesülésünk szerint az a rendelkezés, hogy a zsidó vallású román állampolgároknak csak a magyar királyi belügyminiszter előzetes engedélye alapján adnak vízumot, folyamánnyá annak az eljárásnak, amelyet a zsidó vallású magyar állampolgárokkal szemben a budapesti román királyi követség alkalmaz. A zsidó vallású magyar állampolgárok utlevelét ugyanis a budapesti román követség hosszabb ideje nem látmozta.

EGYESÜLÉSI MUZEUMOT LÉTESÍTENEK MAROSVÁSÁRHELYEN. Marosvásárhelyről jelentik: Dr. Curta Eugen marosvásárhelyi főpolgármester kezdeményezésére egy román intellektuális csoport elhatározta, hogy egyesülési múzeumot létesít Marosvásárhelyen, ahol elhelyezik az egyesülésre vonatkozó okmányokat és fényképeket. A múzeumot a kultúrpalotában helyezik el.

Bérmozgalmak Szatmáron. Saját tud. A szatmári munkásbérmozgalmat kezdett a növekvő drágaságra való tekintettel. Az Ardeleana textilgyár munkásai küldöttéleg megjelentek szerdán a munkaügyi felügyelőség és kollektív szerződés-tervezet nyújtottak be, amelyben 25-30 százalékos béremelési igényt támasztanak a gyárvezetőséggel szemben. A beadványban kéri a munkaügyi felügyelőséget, hogy 48 órán belül kérdezze meg a gyárat: a tervezetet elfogadják-e tárgyalási alapul, mert ellenkező esetben törvényes eszközökhöz folyamodnak.

Kommunista titkos szervezetet leplezték le Bukovinában. Bucuresti. Saját tud. Storjinetzben kommunista szervezetnek jöttek nyomára, amelynek kiterjedt hálózata volt a megyében és a szomszédos vármegyékben is. A szervezet vezetője Djeffer Ábrahám, akit letartóztattak, aztán letartóztatták még tizenegy egyént, akik egy Storjinetz környéki erdő mellett levő házban gyűlést tartottak. Valamennyi letartóztatott zsidó.

Papszentelés. Temesvár. Saját tud. Pacha Ágoston dr megyéspüspök vasárnap a helybeli székesegyházban három végzett teológust fog pappá szentelni. A papszentelés a nagymisa keretében megy végbe. Pappá szentelik: Egri Jánost, aki Szatmár megyéből és Wéber Ottót, aki Bukovinából származott el, valamint Wille Andrást, aki Oszentanna községben született.

A ROMÁN DIPLOMÁCIAI TESTÜLET TAGJAI KÜLFÖLDÖN A NEMZETI UJJÁSZÜLETÉS FRONTJÁNAK EGYENRUHÁJÁT VISELIK. Bucurestiből jelentik: A román diplomáciai testület tagjai külföldön ünnepélyes alkalmakkor és fogadásokkor a Nemzeti Ujjászületés Frontjának egyenruháját viselik. Legutóbb a lengyel kormány által Varsóban rendezett fogadáson úgy Gafencu külügyminiszter, mint Franasovici Richard varsói román nagykövet, a Nemzeti Ujjászületés Frontjának egyenruháját viselték.

Letartóztatták a Vitro-Metan üvegyár fosztagatóit. Medgyesről jelentik: A Vitro-Metan üvegyárból ismeretlen tettesek hosszabb idő óta nagyobb mennyiségben lopkodták a palacküvegeket. A rendőrség a gyárigazgatóság feljelentésére nyomozni kezdett a tolvajok után, akiket most lelepleztek Fodor Mihály és Cetetan munkások személyében. Mindketten beismerték vallomást tettek. A letartóztatott üvegtolvajokat átadták az ügyészségnek.

Köszvény és csúsz fájdalmai rögtön enyhülnek, ha fájó testrészt Diana sósborszesszel bedörzsöli.

Kegyelmi rendelet az erdőkihágásokra. Bucuresti. Saját tudósítónktól. A földművelésügyi miniszter rendeletétörvényt készített, amely csökkenté az erdővédelmi jogerőben megállapított bírságokat és kártérítéseket. A rendelet törvénytervezet elküldötték már a törvényhozó tanácshoz.

MARCUS ISTVÁN NAGYVÁRADI ÜGYVÉD LESZ ISAC EMIL UTÓDA. Kolozsvárról jelentik: Mint ismeretes, Isac Emil erdélyi művészeti felügyelő legutóbb a Szamos tartományi helytartóság mellett teljesített szolgálatot, nemrégiben egyéves betegszabadságra ment. Isac Emil valószínűleg betegszabadsága lejártá után nem tér vissza hivatalába, hanem nyugdíjba megy. Egyes értesülések szerint Zigre Miklós dr kultuszminiszter Isac Emil helyébe Marcus István nagyváradai ügyvédet nevezte ki Erdély művészeti felügyelőjévé. Marcus István rendőrprefektusból lett ügyvéd, egyúttal már volt művészeti felügyelő, sőt színházigazgató is próbálkozott. Felesége Marcus Rita, ismert énekesnő s egyúttal zeneművészeti iskolát tartottak fenn.

Egy öreg tanár tragikus nyugdíjgye. Bucuresti. Saját tud. A „Curentul” jellemző panaszt emel:

Stefan Albu nyugalmazott tanár, aki évtizedeken át volt tanára és 11 évig igazgatója a bradi állami gimnáziumnak, valamiképpen kimaradt az állampolgársági lajstromból és ezért most nem kapja meg a nyugdíját, pedig — írja a lap — a derék öreg tanár, aki most Bucurestiben igyekszik ügyében kedvező elintéztést kieszközölni, nemcsak hogy vérbeli román, hanem a magyar időben kellemetlenségei is voltak jó román-sága miatt. Így egy alkalommal csendőrk hurokolták el, mert növendékeivel az „Ebredj román” kezdetű dalt énekelte. Most mégis egy lajstromból való kimaradása miatt kétségessé tették román állampolgárságát és jól megérdemelt nyugdíjához való jogát. Ezt a furcsa helyzetet — mondja a lap — sürgősen orvosoltnia kell az illetékes minisztériumnak.

AZ „ARADI SZÖVETSÉG” GYÜLÉSE BUDAPESTEN. Budapestről jelentik: Az „Aradi Szövetség” báró Urbán Péter emlékére szerdán gyűlést tartott. A gyűlésen megjelent Purgly Emil, Urbán Pál, Justh János, Vértés Vilmos Pál, Gogolák Károly, Gestl Andor, Mezei László, valamint a Budapestben élő aradiak közül még számosan. A gyűlésen Eckhardt Tibor is felszólt.

Két hét leforgása alatt megalakult Máramaroszigeten a kőművesek céhe. Saját tud. Szerdán Máramaroszigeten tartózkodott Clonda munkaügyi főellenőr, aki a helybeli munkakamara vezetőségével fontos megbeszéléseket folytatott. Többek között elhatározták, hogy a máramaroszigeti kőművesek céhét két hét leforgása alatt megalakítják.

ÉRTEKEZLETET TARTOTTAK AZ ELEMIS ISKOLAI OKTATÁS FŐFELÜGYELŐI. Bucurestiből jelentik: Az elemis iskolai oktatás főfelügyelői Toni államtitkár elnöklétével a nemzetnevelésügyi minisztériumban értekezletet tartottak az új tanterv alkalmazásáról. Az értekezleten Toni államtitkár utasításokat adott az ellenkező szerveknek munkájuk elvégzésére.

MEGHÍVÓ. Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség Pázmány-Társasága 1939 március hó 13-án, hétfőn délután 6 órakor Kolozsváron, a Lyceum-könyvtár termében (Str. Cogălniceanu 2.) rendezendő felolvasó ülést tart a következő műsorról: 1. Az ülést megnyitja: Pakocs Károly, pápai kamarás, szatmári kanonok, a Pázmány-Társaság elnöke. 2. „Csik: a nyugati műveltség keleti határa.” Székfoglaló értekezés. Felolvasa: Venczel József, a Pázmány-Társaság rendes tagja. 3. Verseiből felolvas: Hegyi Endre, a Pázmány-Társaság meghívottja. 4. Zárószavak.

Zürichi zárulat. Párizs 11.66 egyegyed, London 20.83 egyegyed, Newyork 439.87, Brüsszel 74.00, Milánó 23.14, Amsterdam 233.65, Berlin 176.50, Szófia 540, Prága 15.04, Varsó 83, Belgrád 10, Bucuresti 337.

Afrika akart szökni négy gimnázista, elfogták őket és az egyik fiú öngyilkos lett. Bucuresti. Saját tudósítónktól. Targovistéből a napokban eltűnt négy negyedik osztályos gimnázista növendék, akik Afrika felé indultak, — kalandokra. Volt köztük egy gazdag gyerek, aki apjától 10.000 lejt lopott s utólsósággal látta el a társaságot, egy másiknak, Marinescu nevűnek az édesapja egy görög hajón teljesít szolgálatot, a Földközi-tengeren. Azért úgy tervezték a fiuk, hogy átszöknek Bulgáriába, innen Görögországba s ott hajóra szállnak Afrika felé. Silistrában azonban elfogták és visszaállították őket. Az egyik fiút, Marinescu Eugent annyira elkéserítette tervének a megvalósulása, hogy revolverrel agyonlőtte magát.

A VILÁG LEGNAGYOBB VIZTARTÁLYA. Londonból jelentik: A londoni vízművek a middlesex-megyei Staines mellett megkezdtek a világ legnagyobb víztartályának építését, amelynek felülete 350 acre, mélysége 15 méter, ürtartalma 19.800.000 liter lesz. Az óriás-tartályt körülvevő 5 1/2 kilométer kerületű gát építéséhez hétmillió tonna földet használnak.

Hazahajtotta a gazdtalan dísnót — két hónapig fehéret kapott. Dész. Saját tud. Barta István felőri gazda a múlt év őszén hazafelé halagott a rettegi vásárból. Előtte egy idegen, gazdtalan dísnót baktatott. Amikor Felőr községhez ért, a falusi gazda elhatározta, hogy az eltűnt dísnót hazahatja. Ugy is tett. A dísnót berekesztette, de sok ügyes-bajos dolga mellett elfelejtette az idegen, talált állatot a község előljáróságánál bejelenteni. Pár nap múlva váratlanul beállított a dísnó gazdája — egy rettegi aszony — aki Barta Istvánt a csendőrségnél lopásért feljelentette. Az ügyes ma tárgyalta a dési bíróság, s a mágaról megfélemedezett gazdát kéthónapi fehéret büntette.

Ötszáz ezer lei segélyt kapnak a máramarosi munkanélküliek. Máramarosziget. Saját tud. Szamos tartomány királyi helytartósága ismét nagyobb összeget folyósít a máramarosi munkanélküliek felszámolására. Az ötszáz ezer leies segély még e hó folyamán kiosztásra kerül, amely összegből a megye munkanélküliei 300, Máramarosziget munkanélküli polgárai 200 ezer lejt kapnak.

HUSZONKÉT TAGU KATONAI JÁRÓRT TEMENTETT BE A LAVINA. (Bern.) Az Alpok között egy 22 tagu katonai járórt belemetett a hegylétekből legördülő lavina. Mentőexpedíció indult a helyszínre és az óriási tömegű hó alól 18 embert sikerült kimenteni. Négyen azonban odavesztek. A halálos áldozatok közül egy főhadnagy, kettő hadnagy.

A VILÁGHÁBORUS HADTESTPARANCSNOK AZ AGGOK MENHÁZÁBA KERÜLT. Párizsból jelentik: Egyik éjszaka a rendőrök a boulevardok padján rongyokba burkolt, öreg csavargót találtak, aki kijelentette, hogy már hosszú idő óta hajléktalan s két napja semmit sem evett. A rendőrök az őrszobába kísérték s igazoltatták az aggastyánt. Kiderült, hogy Bruckow Wladimir báró volt cári tábornokról van szó, aki a világháborúban dandár- és hadtestparancsnok volt. A 72 éves tábornokot az aggok menházába utalták be.

Temetések. Vend Jerzsák Mária 84 éves korában Nagyváradon elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Haller-kápolnából. — Dobos Constantin inspector Judecatorie és consilier de Curtea de Apel 54 éves korában Nagyváradon elhunyt. Beszentelése és vasúthoz való elszállítása pénteken délelőtt 11 órakor lesz a Duca-utca 2. számú gyászhatáztól. Temetése Teaciu-on lesz. (Erdélyi „Concordia”.)

Egy erdőkitermelés bonyodalmai

Az ügyesség és csendőrség folytatja a vizsgálatot a gyergyótölgyesi „védelmi erdő” kiirtása ügyében

Csikszereda. Saját tud. A székelyföldi erdőgazdasági viszonyokra jellemző, község és lakosság érdekeibe vágó visszaélésről érkezett hír az ügyességhez, ezzel egyidejűleg az illetékes erdőgondnoksághoz, valamint a földművelésügyi minisztériumhoz.

A feljelentést Dobribán János gyergyótölgyesi birtokos, közbirtokossági tag írta alá. Tudomására hozza elsősorban az igazságszolgáltatási hatóságoknak, hogy a község erdőterületének nagyobb vágóterületét, illetve annak kihasználását eladta a bácaui „Letea” papírgyárnak, megfelelő és felsőbb hatóságilag jóváhagyott áron. Ez eddig rendben is lett volna. A feljelentő szerint azonban bevő cég nem csupán a kitermelésre átengedett terület faértékét döntötte le és szállította el, hanem ennél jóval többet, úgyhogy a község és végeredményben a lakosság súlyos összegekig terjedő kárt szenvedett. A feljelentés ennek megtörténtéért elsősorban a község bíróját teszi felelőssé, annál is inkább, mert a túlvágás területe egyébként is védelmi erdőnek volt nyilvánítva, melyet nem-

hogy kitermelni lehetett volna, hanem annak fennmaradását az erdőtörvény védőszakaszai biztosították.

A feljelentés alapján, a gyergyói erdőgondnokság, az ügyességgel egyetértőleg azonnal intézkedett. Kiszállt a helyszínre, megállapította a jogtalan túlermelést és ennek megfelelően árverést tűzött ki a faanyagra. Nem tudja a feljelentő, hogyan folyt le az árverés, mennyi eredményt érték el, de állítja, hogy a község ezidő szerint semmiféle kártalanításban nem részesült, tehát sok részről történtek olyan intézkedések melyek a közvagyon megkárosítására adnak gyanúkat, s ez sürgős kivizsgálásra szorul.

Az erdőgondnoksággal kapcsolatosan az ügyesség utasítására a csendőrség is megkezdte a nyomozást, melynek beérkezett közlése szerint, a súlyos vádnak feltétlen alapja van.

A két törvényes és illetékes hatóság vizsgálata alapján a község lakossága reméli, hogy nem kell súlyos közterhek viselését újból nyakába vennie.

Befalazott igazgyöngyök, briliáns nyakékek és történelmi értékű relikviák

Lebontják egy orgazda házát, hogy a befalazott ékszerekre rábukkanjanak

Bucurestiből jelentik: Rendkívül érdekes fordulatot vett az Atatzki ékszerész és nemzetközi orgazda ellen indított eljárás, melynek során mint már azt megírtuk, rengeteg lopott ékszert fedezett fel a vizsgálat az orgazda házába befalazva.

A vizsgálat eredetileg úgy indult meg Atatzki ékszerész és nemzetközi orgazda ellen, hogy öt gyanúsították a brassói öt és félmillió betörés tettesei által rabolt ékszerek értékesítésével. A gyanu hosszú vizsgálat után teljesen alaposnak bizonyult, a legutóbbi házkutatás alkalmával rengeteg befalazott ékszert találtak, ugyanis a most már kétségtelenül bűnösnek bizonyult Atatzkinál. Az ékszereket tegnap hozták el erős fedezet mellett Chisinauból a fővárosba és azokat Alfred Paximade vizsgálóbírónak adták át. Körülbelül tízmillió lejt érnek az ékszerek, drágagyöngyök, briliánsok, melyeket a vizsgálóbírónak átadtak és amelyeknek eredetéről Atatzki csak igen bizonytalan válaszokat tud adni. Bizonyítani egyáltalán nem tudja az ékszeres eredetét, viszont azoknak számos darabjáról máris kétségtelenül bebizonyult, hogy betörésből származik. A vizsgálóbíró előtt történt kihallgatásakor az ékszerek eredetéről azt adta elő, hogy azok egyrésze zálogul maradt nála, egyrészeit árverésen vette, egyrészeire vonatkozólag azt állította, hogy azok orosz menekültektől származnak.

A kincsesházban, mely az elkobzott ékszereket tartalmazza, összesen hatszáz darab van, ezek között van egy aranykazetta, melyen Ferenc József, volt osztrák császár és magyar király arcképe van kirakva, a kazettába bele van foglalva hat, egyenként három karátos briliáns. A kazetta 275 gram súlyú és nemcsak arany és drágakő-értéke óriási, hanem történelmi értéke is felbecsülhetetlen. A kazettát nyilván valamely bizalmasának ajándékozhatta a néhai császár és király.

Igazgyöngyök, briliáns nyakékek, platina remekművek és más egészen különleges értékű tárgyakat tartalmaz még az Atatzkitól elkobzott kincs. Egyelőre megkísérlik felfedezni az értékek volt tulajdonosait.

Az igazságügyi hatóságok azzal a tervvel foglalkoznak, hogy tovább bontják az Atatzki házában falait. Amennyiben szüksége mutatkozik, úgy az orgazda egész házát lebontják, mert a jelek szerint még fejedelmi kincsek rejlenek a ház falaiban.

A Seara című lap jelentése szerint Atatzki ékszerésznél megtalálták többek között a volt orosz cárné egyik karperecét is. Atatzki úgy vallott, hogy az ékszert egy orosz menekültől vásárolta. Ami Ferenc József ékszeres dobozát illeti, az ékszerész ezt állítólag egy osztrák tábornoktól vásárolta.

* A legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó a dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélnyomás, rossz emésztés, gyomorontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lejt. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

— Szombaton kezdődik a Thalia kilencnapos játékciklusa. Már megindult az elővétel a Thalia szombat délután, a Nincs szebb mint a szerelem olcsó helyáras előadásával meginduló új operett ciklusára. A Szomjas krokodil című revü-operett újdonságnak igen nagy sikere volt. Az új ciklusban éppen ezért már az első napon este és másnap vasárnap délután a Szomjas krokodil kerül színpadra. — Vasárnap este új darab következik, Vaszary Gábornak ezermes, fordulatokban kacagató helyzetekben gazdag zenés vígjátékát, a Bubus mutatja be az együttes, kitűnő szereposztásban, ötletes rendezésben. A Bubus verseit Szécsén Mihály, zenéjét pedig Losonczy Dezső irták. Hétfőn és kedden este is a Bubus szerepel a műsoron.

MŰSOR:

Március 11. szombat délután 5 órakor: **Nincs szebb, mint a szerelem.** (Olcsó helyárrakkal.) Szombat este 9 órakor: **A szomjas krokodil.** Március 12. vasárnap délután 3 órakor: **Nincs szebb, mint a szerelem.** (Olcsó helyárrakkal.) Vasárnap délután 6 órakor: **A szomjas krokodil.**

Vasárnap este 9 órakor: **Bubus.** Hétfő este 9 órakor: **Bubus.** Kedd délután 5 órakor: **A hölgy hozzám tartozik.** (Olcsó helyárrakkal.) Kedd este 9 órakor: **Bubus.**

Jegyek elővételben az összes előadásokra szerdától kezdődőleg már válthatók a színház baloldali elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11–1 óráig és délután 4–6-ig.

Színes pósta

*

KRIZANTEMUM-LEVES.

Newyorkból jelentik: Az amerikai konyha legújabb nyencsége a krizantémum-leves, amelyet a vancouveri japán krizantémum-társaság honosított meg. Készítési módja: fél liter tejet, egy leveles kanálnyi vajot, sőt és borsot forralja fel lassú tűznél, keverj bele tengeri-lisztet, amíg megsűrűsödik és végül finomra vágott krizantémum-szirmokat, amelyeket előzőleg forró vízben áztat.

+

ELVESZTETTE AZ ORRÁT, DE MEGTALÁLTÁK ÉS A HELYERE VARRTÁK.

Sidneyből jelentik: Kensington egyik házában kertjében rendőrök és mentők fákllyak világánál keresték a napokban Petersen Károly kerítés orrát. Petersen az éj sötétjében véletlenül betörte fejével az ablakot és a cserepek összevagdalták arcát. Csak a kórházban vették észre, hogy hiányzik az orra. Johanson rendőrőrmester egy rózsabokor tövében szerencsésen megtalálta és gépkocsin azonnal a kórházba vitte a hiányzó orrot, amelyet Mathieson dr sebész tízenhárom öltéssel a helyére varrt. Petersen egy hét múlva orrával együtt távozott.

+

A BACILLUSOKNAK IS SZÜKSÉGÜK VAN VITAMINRA.

Hogy az embernek és állatoknak egyaránt szükségük bizonyos vitaminok, az közismert. De csak a legújabb vizsgálatokból derült ki, hogy bizonyos baktériumok is igényelnek megfelelő vitaminokat, enélkül nem élhetnek meg. Egy dán kutató például azt bizonyította be, hogy a tejet meg-savanyító baktériumok B-vitamint igényelnek. Ebből a rendes tehéntej literenként 1/2–1 milligramnyit tartalmaz. Ha a tejet állati szénél jól össze-rázzák, akkor a savanyodás elmarad, tudnillik a szén magába veszi ezt a vitamint, valósággal elragadja a baktériumok elől, így azok nem fejlődhetnek, nem fejthetnek ki energikus élettevékenységet s munkájuk, a tej megsavanyítása, egyszerűen elmarad.

+

EGYIPTOMBAN ELLOPTÁK A MÉG MEGMARADT ABESSZINIAI KORONA-ÉKSZEREKET.

Kairóból jelentik: Wolete „hercegnő”, a volt abessziniai trónörökös, jeruzsálemi látogatásáról Egyiptomba visszaérkezve, Abbasiában lévő házában hűlt helyét találta a megmaradt abessziniai koronaékszereknek, amelyeknek őrzését rábízták. Az eltűnt kincsek között a legértékesebb volt a császárné gyémántokkal kirakott aranykoronája és Sába királynőjének aranyérme a királyné domborművű arcképevel. A hercegnő azonnal közölte az esetet a kairói kormányzóval, amely az eltűnt kincsek leírását megküldte az összes egyiptomi ékszerészeknek, bankoknak és zálogházaknak.

+

ANGLIÁBAN MEGHONOSÍTOTTÁK A CSINCILLA-PATKÁNYT.

Londonból jelentik: Angliában sikerült meghonosítani a világ legdrágább szőrmés állatját: a csincilla-patkányt, amely annyit ér, mint súlyá aranyban. Nemrég Dél-Amerikából néhány pár csincillát csempészték Angliába, ahol egy Great Yarmouth melletti birtokon berendezett telepen szép sikerrel tenyésztik őket. Egész Dél-Amerika csincilla-állománya nem éri el a kétezer darabot és egy csincilla-bőrért az amerikai szőrmepiacon 18–20.000 pengőt fizetnek.

+

A RAVASZ MÉSZÁROS TELEFONHARCA A PATKÁNYOKKAL.

Newyorkból jelentik: O Connor san-franciscói mészáros estizakai csendháborítás címén feljelentették, mert mészárszékeiben minden éjszaka gyakran és hosszasan csilingel a távbeszélő, felbresztve a szomszédságot. A tárgyaláson kiderült, hogy patkányok garázdálkodtak az üzletben és az élelmes mészáros minden éjszaka többször feltelefonálta lakásáról a mészárszéket, kérve a központot, hogy nagyon hosszasan csengesse a „makacs számot”. Az éles csilingelés elriasztotta a patkányokat.

+

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: GIBRALTAR.
DORIAN: ALIBI.
CORSÓ: AZ ÉLET TÜKRE.

KÜZGAZDASÁG

A Magyar Népközösségben Szövetkezeti ügyeket intéző ügyosztály felállítását sürgetik a tejszövetkezetek tagjai Tejszövetkezetek közgyűlése

Marosvásárhely. Saját tud. Hatvanegy marosmegyei tejszövetkezet kiküldöttjei tartották meg gyűlésüket Zoltáni Pál lelkész elnökletével. Az elnök megnyitóbeszédében ismertette a falusi tejszövetkezetek nagyfontosságú munkáját, majd Elekes Béla szövetkezeti főellenőr, az országosan ismert Transsylvania vajgyár igazgatója kifejtette a szövetkezetek érdekkörébe tartozó vajgyár legközelebbi munkaprogramját. Bejelentette, hogy a vezetése alatt álló vajgyár legközelebbi sajtkészítőüzemet is beállítja s kifejleszti a tojásgyűjtést és a pasztörözött tej készítésével is behatóan foglalkozik.

Elhatározták egy indítvány kapcsán, hogy a gyár kazein szárítót is létesít.

Lőrinczi Dénes a falusi hitelszövetkezetek felállítását sürgette. Elhatározta a közgyűlés, hogy kérni fogja a szövetkezetek központját, járjon közbe a Magyar Népközösségnél, hogy annak keretében létesítsenek a szövetkezeti ügyeket intéző ügyosztályt. Csegedy Márton indítványára elfogadták, hogy sérelmeiket megismertetik az Arcvonal vezetőségével és ecélből egy bizottságot küldtet ki.

Igen sokoldalú, bőséges anyagú lesz a budapesti Mezőgazdasági Kiállítás

— A kiállítás rendezőbizottságának gyűlése —

Budapestről jelentik: Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendezőbizottsága vitéz Teleki Béla gróf főispán elnökletével gyűlést tartott, amelyen Konkoly Thege Sándor dr főtitkár számolt be a közeljövőben megnyíló kiállítás előkészítő munkálatairól. A rendezőbizottság örömmel értesült arról, hogy a kiállításra olyan bőséges anyagot jelentettek be, ami az összes kiállítási istállók férőhelyeit és pavilonjait meg fogja tölteni.

A tenyészállatcsoporton lesz idén is a kiállítás sulypontja. Szerencsére a száj- és körömfájás járvány lényegesen csökkent, ennek ellenére a rendezőség meszesemenő állategészségügyi rendszabályokat fog alkalmazni. Az összes tenyészállatcsoportban együttvéve mintegy 5000 kiváló minőségű és nagyértékű állat fogja képviselni a kiállításon Magyarország fejlett állattenyésztését.

A kiállítás látványosságát hatásoosan fogják kiegészíteni a lokiállításokkal kapcsolatos változatos programmu lovasmérkőzések, a többnapos concours, lovasmutatónyok és játékok. A fogatversenyekre és bemutatókra igen nagyszámu jelentkezés érkezett.

Előreláthatóan a többi kiállítási csoportok gazdag, tanulságos és tetszetős anyaga is nagy elismeréssel fog találkozni.

A falu egészségvédelmével foglalkozó kiállítás és a fejlett növénynevelés eredményeiről tájékoztató bemutató, nemkülönben az erdészeti kiállítás is stílszerű pavilonban nyernek elhelyezést. A dohánytermelés és értékesítés, a háziipar, zöldmezőgazdálkodás, az érzékszert és borászat, a méhészet és az élelmiszeripar mind szerepelni fognak a kiállításon.

A vadászati kiállítás keretében Széchenyi Zsigmond gróf keletafrikai, indiai és alaskai vadászatainak nagyértékű trofoái lesznek láthatók. A kisczarda mintaszerű tejszövetkezetét bemutató csoporton kívül látható lesz územberben egy tökéletesen felszerelt falusi kis tejüzem is. A vidéki nép életét bemutató kiállítású falu kunsági és görögseji házakkal bővül. A hazai mezőgazdasági gépgyárak és a külföldi gyárak képviselői, nemkülönben a gazdasági üzemanyagokat forgalombahozó vállalatok a mult évinél is nagyobb felkészültséggel fognak felvonulni a kiállításon.

A kiállítás látogatottsága az érdeklődés után itélve, mind belföldről, mind külföldről igen nagyra számíthat. Különösen a visszacsatolt felvidéki gazdák és a városok lakossága készül arra, hogy a kiállítás alkalmából az 50 százalékos utazási kedvezmény igénybevételével látogasson el Budapestre.

A rendezőbizottság örömmel vette tudomásul a kiállítás gazdagságáról és nagy arányairól tájékoztató előzetes beszámolót.

Siessen, hogy MILLIOMOS legyen

Ime egy eset, amikor nem árt a sietség. Miért is várna az Állami Sorsjáték IV. osztályának a húzásáig, amikor **milliomos lehet már az I. osztály alatt is?**

20 NYEREMÉNY egyenként **1.000.000** lei értékben kerül kiosztásra a játékosok között, akik sietnek, hogy már a

MÁRCIUS 15.-IKI húzásra vásároljanak sorsjegyet. **SZÉTOZTÁSRA KERÜL 50.888.000 LEI**

19. sorsjáték * I. osztály

LOTERIA DE STAT

Két év alatt csak 440 leit jövedelmezett a szatmári munkakamarának az Iparos Otthon

Szatmár. Saját tud. A hét elején a nagyváradi munkakamarától bizottság szállt ki Szatmára és felülvizsgálta az Iparos Otthon elvett ingatlanának kezelését. A könyvek átnézése után megállapították, hogy az ingatlan 1937 május elejétől 1939 március 1-ig mindössze 440 leit jövedelmezett. Két év alatt a bérekből 125.449 leit vettek be. Ezzel szemben a kiadások összege 125.009 lei volt, tehát a tiszta haszon 440 lei. Az ingatlan értéke hatmillió lei. Ez a nagy befektetés a munkakamara kezében holt tőke, mivel annak kezelésénél, illetve gyümölcsözőtetésénél a hivatal akadályokkal találkozott. Így például csökkenteni kellett a vendéglő bérletének összegét, mivel a vendéglő teljesen elnéptelenedett.

Mennyi sajtot exportál Franciaország?

Párizsból jelentik: A Párizsban megjelenő „L'Union Laitière” című tejszövetkezeti lap jelenti, hogy a francia sajt kivitel az egész francia kivitelnél csak igen kis részét képezi. Így például 1929-ben csak 180.000 métermázsát exportáltak 180—185 millió Frank értékben. Ez a tétel ugyan igen nagy szerepet játszik a francia tejszövetkezetekben: Hiszen ez kiindulópontja lehetne egy sokkal nagyobb arányú sajt kivitelnek, feltéve, hogy a francia kormány a francia sajtok minőségét osztályozza és márkázza és, hogy a kiviteli propagandát megszervezi. Különösen arra utal a lap, hogy a francia sajt kivitelnek a tengerentúli államokban lennének jó kilátásai.

GAZDAIFJAK SZAKOKTATÁSA. Arad. Saját tud. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület aradi fiókja nagyszabású tervet dolgozott ki, amelyek következtében a jövőben a gazdakörök működésére helyezi a fősúlyt. A gazdakörök működésére, folyóiratokkal és napilapokkal látják el. Gondoskodik az EGE a gazdaiifjak szakoktatásáról is, tanfolyamok rendezésével. A munkaterv megvalósításával mindazok a gazdák, akik bekapcsolódnak az EGE tevékenységébe elsajátítják az egyszerű gazdálkodást.

Vásári jelentés a Désen tartott országos vásárról. Dész. Saját tud. Kedden zajlott le Désen az év első országos vására. A máskor kitűnő, forgalmas nagyvásár, ez alkalommal alig közepesnek mondható. Kis felhajtás mellett nagy volt a kereslet sertésben s valamennyi igen magas áron ment el. Szarvasmarhában a forgalom közepes volt. Bucuresti részére körülbelül három kocsi vágómarhát vásároltak össze. Igás ökörben kevés eladás történt. A kirakóvásárrnak vasárnap egyengete közönsége volt, ruha, szövet és rövidáru kereskedők keveset árultak.

Árjelentés a dési országos vásárról. Dész. Saját tud. Buza 440, rozs 390, árpa 385, zab 485, tengeri 360—390, burgonya 250—320, korpá 260, szóna 100, lucerna 110—120, lóhere 110—120 lei mázsánként. Tej literje 4.50—6.50, juhsajt kg. 28—32, tojás db-ja 1.20—1.30, liszt 0-ás 900, főző 825, kenyér liszt 700 lei mázsánként. Fejős tehén borjuval 7—12 ezer lei, hizott ökör élőszulyban különként 18 lei, igásökor páronként 16—18 ezer lei, növendék marha 1—4 éves 2—4500 lei, növendék marha kg. 18 lei, sertés hizott élőszulyban 24—27 lei, sertés sovány élőszulyban 18—21, választott malac 250—200, juh db-ja 460—600, bárány élőszulyban 25—27, bárány db. 240—310 lei. Igásló darabonként 4—8 ezer, kocsiló db-ja 8—14 ezer lei.

LEGUJABB

A jugoszláv külügyminiszter nagy beszédet mondott a belgrádi képviselőházban

Kiemelte a német és olasz államok iránti baráti politika folytatását. — Magyarországgal is fejlődőben van a jószomszédsági viszony

Belgrádból jelentik: Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter a parlamentben nagy külpolitikai beszámolót mondott. Beszéde elején áttekintést nyújtott az általános európai politikai helyzetről, majd áttért arra, hogy Jugoszláviának milyen a jelenlegi politikai helyzete és milyenek a viszonyai az európai államokkal.

Az előző esztendőben helyes külpolitikát folytatott Jugoszlávia, — mondotta a külügyminiszter. Nekünk is ezt a politikát kell folytatni, mert ez a politika a jövőben is a leghelyesebb fog lenni.

Meleg szavakkal beszélt Franciaország és Jugoszlávia hagyományos barátságos jóviszonyáról, amely a két országot történelmileg is összeköti. Meltatta ezután a jugoszláv—német barátságos

kapcsolatokat, amelyek azóta alakultak ki még jobban, amióta Németország és Jugoszlávia közvetlen határszomszédok lettek.

Jugoszlávia és Olaszország közötti jóviszonyról következő szavakkal emlékezett meg a külügyminiszter:

— Remélem, hogy a két ország meleg barátságának közös bázisa lesz a béke az Adrián.

— Magyarországgal való jószomszédsági viszonyunk fejlődőben van — mondotta még a külügyminiszter. — Ezt legjobban és leghívebben a blédi napok igazolják. A blédi találkozó úgy Magyarország, mint Jugoszlávia történelmében fontos dátumot jelen

Magyar sajtóhang a jugoszláviai és romániai magyar népkisebbségekről

Budapestről jelentik: A Nemzeti Újság hosszasan foglalkozik Csirics jugoszláv közoktatásiügyi miniszter a költségvetési vitán mondott beszédével. A jugoszláv közoktatásiügyi miniszter az ország kisebbségi kérdéseiről szólva, kijelentette:

— Nem akarja senki sem Jugoszláviában elnyomni a kisebbségeket és megadjuk a kisebbségeknek a nyelvhasználati jogot, valamint a kulturális jogaikat is.

A Nemzeti Újság ezzel kapcsolatban közli Dragomir Silviu román kisebbségügyi mi-

niszternek azt az átiratát, amelyben gróf Bánffy Miklóssal közli, hogy a jelentékeny magyar lakosságú helységekből az állami elemi iskolákban magyar tagozatokat állítanak fel a jövőben. A Nemzeti Újság ebből a két gesztusból azt állapítja meg, hogy a magyar kisebbségek sorsában az utóbbi időkben bizonyos változás állott be. Különösen Jugoszláviában tapasztalható nagy jóindulat a kisebbségekkel szemben. A lap annak a reményének ad kifejezést, hogy rövid időn belül Romániában is nagyobb jóindulattal fogják kezelni a kisebbségi lakosság sérelmeit.

Új pártalakulást jelentettek be a magyar képviselőházban

Korniss Gyula volt képviselőházi elnök a pártvezér. „Keresztény Nemzeti Független Párt” az alakult neve, mely a szélsőséges elemek ellenében támogatni kívánja a Teleki-kormányt

Budapestről jelentik: A parlament esütörtök délelőtti ülésén Korniss Gyula bejelentette, hogy Keresztény Nemzeti Független Párt néven új pártot alakított. Az új pártnak 36 képviselő a tagja. Korniss Gyula a bejelentéssel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az új párt alakítása nem azt jelenti, hogy az ellenzék fog megerősödni, mert programjuk szinte ugyanaz mint, amely a Nemzeti Egység Párté volt. Annak a reményének adott kifejezést, hogy gróf Teleki Pál miniszterelnök erős kézzel rendszabályozza meg a szélsőséges elemeket, majd ismertette az új párt programját. Sajtószabadságot akarunk, — mondotta, — a munkás-kérdés rendezését, egységes földreformot, valamint telepítési politikát és a belső izgatások megszüntetését. Magyarország külpolitikai kapcsolatairól beszélt ezután Korniss, megemlékezett a zsidókérdésről és felszólalását azzal fejezte be, hogy rámutatott a más országokban lakó magyar kisebbségek helyzetének legújabbán észlelhető javulására. Örömmel látja ezt, mert a kisebbségi jogok tiszteletben tartása a jószomszédsági viszonyok kifejlődését legjobban elősegítheti.

A zsidótörvény vitája.

Budapestről jelentik: A Ház szerdán délelőtti ülésén folytatta a zsidótörvény vitáját. R. Vozáry Aladár felvidéki képviselő szólalt fel és

megállapította, hogy a felvidéki zsidóságnak csak nagyon kicsi százaléka volt hű a magyarsághoz. Kérte, hogy ennek a kicsi százaléknak meg kell adni jogaikat. A továbbiakban az egyes szakaszok, így a félévrekre vonatkozó rész enyhítését kérte. Lényegében azonban elfogadta a törvényt.

A cseh-magyar legutóbbi határrendezés statisztikai adatai.

Budapestről jelentik: A magyar-szlovák határmegállapító bizottság hivatalos adatokat közöl a Duna és az Ung közötti határszakasz végleges rendezésével kapcsolatban. Az adatok szerint Magyarországhoz 47.913 katasztrális hold nagyságú terület került vissza, amelyen összesen 12.739 lélekszámú lakosság él. Ezekből 8701 magyar, 3855 szlovák és 183 egyéb nemzetiségű. Szlovákiához a 8 községgel viszszerült 15.054 katasztrális holdnak megfelelő terület, 6191 lakossal. Ebből 3662 magyar, 2352 szlovák, míg 177 más nemzetiségű. Az adatok az 1910-es népszámlálás adatai. Alsó-juttó és Jászó község adatai nem szerepelnek a mostani statisztikában, mert ezeket a községeket már előzőleg Magyarországhoz csatolták.

Schuschnigg volt osztrák kancellár szabadlábban

Párizsból jelentik: A „Figaró” értesülése szerint Schuschnigg volt osztrák kancellárt becsületesszóra szabadon bocsátották.

Szovjet-cáfolat az orosz-lengyel hadi együttműködés hire ellen

Moszkvából jelentik: A Havas-iroda jelentése szerint a szovjet kormány cáfolja azt a hírt, hogy Szovjet-Oroszország minden hadianyagát Lengyelország rendelkezésére bocsátaná abban az esetben, ha Lengyelországot nyugatról ellenséges támadás érné.

Alfonz volt spanyol király közkatona akar lenni Franco táborában

Nyilatkozott az új nemzeti Spanyolország fölépítéséről.

Párizsból jelentik: Alfonz volt spanyol király nyilatkozott a Jour római tudósítójának.

— Arra van szükség, — mondotta Alfonz volt király, — hogy Spanyolország minden lakosa tömörüljön ama vezető köré, aki győzelemre vitte az igaz ügy lobogóját Spanyolországban. Szeretném, ha csak egyszerű közkatonának tekintenének, aki Franco tábornok táborában csak arra a parancsra vár, hogy mindent megtegyen azért, ami az ország talpraállítására szükséges. Spanyolország fölépítési munkájában csak mint egyszerű munkás akarok dolgozni. Franco tábornok kezében van Spanyolország jövője.

Aprekündetések

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Spárga tövek
elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Arpad szőlőjében. Nagyvárad, Cal. Ruineilor 1. (Petőfi-u. végén).

Eladó

2 db 135 cm. széles sztor és egy kihúzható nagy asztal. Nagyvárad Str. Millerand 3. I. em. jobbra.

Vörösfőnyo

(kokojsza), dunsztolva és nyersen konzerválva nagyobb mennyiségben kapható a „Csik” Gazdasági Szövetkezetnél. Mercurea-Ciuc, Str. I. C. Bratianu No. 14.

Eladó

prima téglaház potomárért, a ezékesegyház mellett. gazdálkodásra kiválóan alkalmas 1x3 és 4x1 szobás lakásokkal, terrasz, nagy pince, 40 méter front, vízvezeték, villany. „HORVÁTH” ingatlaniroda, Nagyvárad, Regele Ferdinand 16. szám.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

3 szobás utcai lakás. — Nagyvárad, Saguna-u 7. sz. Nem modern. — Ugyanott kredenc-zekrények eladók.

2 szobás

komfortos lakás május 1-re kiadó. Nagyvárad, Regele Ferdinand 49., illetve Str. Parintele Danila 7. szám.

2 szobás

fürdőszobás magánház május 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Nicolae Zigre 20. és 22. szám.

Kiadó

egy és kétszobás lakások, Nagyvárad, Strada Codrilor 11., Strandfürdő mellett.

Kettőszobás

fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Vlahuta No. 44.

Kiadó

2 szobás, fürdőszobás, kertés lakás, évi bér 20.000 lei. Nagyvárad, Str. Joan Ciordas 46.

Oktatás

szavanként 2 lei

Középiskolai

tanulónak tanítását vállalja Nagyváradon végzett tanár. „Lelkiismeretes tanítás” jellegre címeiket kér a kiadóba.

Hülänpéle

szavanként 3 lei

Papiszabóság

Kovács, Cluj, Str. Regina Maria 20. — Jutányos árak.